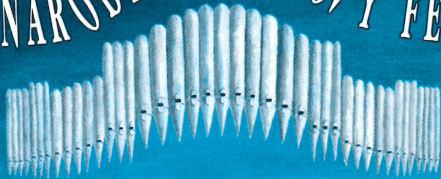

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

XXV.

MEDZINÁRODNÝ ORGANOVÝ FESTIVAL

18. september - 2. október 1995

*Festival sa koná pod záštitou ministra kultúry SR
a primátora mesta Košice*

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE
THE STATE PHILHARMONIC ORCHESTRA
KOŠICE

**MEDZINÁRODNÝ
ORGANOVÝ FESTIVAL**

XXV.

**INTERNATIONAL
ORGAN FESTIVAL**

Festival sa koná pod záštitou ministra kultúry SR
a primátora mesta Košice

The Festival is organized under patronage of Ministry of Culture and
a lord Mayor of Košice

Milí priatelia organovej hudby!

Pred pár rokmi som stretol vo Švajčiarsku váženého pána profesora. Povedal mi, že sa naučil počúvať hudbu na organových koncertoch v Dóme sv. Alžbety v Košiciach a odvtedy pravidelne počúva organovú hudbu, chodí na koncerty, ale atmosféra košického Dómu mu chýba. S týmto názorom som sa stretol a stretávam skoro v celej Európe, všade tam, kde žijú bývalí košickí stredoškólační a vysokoškólační, ktorých osud zavial do rôznych častí Európy, kde našli svoje uplatnenie.

Je to dobrý pocit.

Dvadsaťpäť rokov – už druhá generácia má možnosť spoznávať krásy organovej hudby v takom peknom prostredí, ako je najkrajší slovenský kostol, Dóm sv. Alžbety v Košiciach. Poslucháči môžu stráviť príjemné chvíle pri počúvaní organovej hudby aj v koncertnej sieni Domu umenia a v iných košických kostoloch. Jeden z najvýznamnejších svetových organových interpretov prof. Hans Haselböck z Viedne mi povedal: „Do Košíc prídem vždy veľmi rád, obdivujem Vašu kultúru“.

Pred 25 rokmi nebola práve najlepšia atmosféra pre vznik organového festivalu. Dobrá vec sa vďaka veľkej podpore košického publika, a napriek nepriazni mnohých, podarila.

O koncertného poslucháča treba bojovať. Aktívnymi programami, dokonalou interpretáciou. Toto všetko vám, aj napriek dnešným ekonomickým problémom, ponúkame. Bolo by na škodu veci, redukovať počet koncertov, či uvažovať dokonca o zrušení festivalu.

Záleží aj na vás. Prvá generácia, ktorá zapĺňala košický Dóm a Dom umenia bola skvelá.

Dúfam, že o 25 rokov už niekto iný napíše: Máme dobrý organový festival, máme skvelé publikum.

Želám Vám veľa umeleckých zážitkov!

Ivan Sokol

Dear friends of organ music!

Some time ago in Switzerland I met a well-known and respected professor. He told me that he learned to listen to music at organ concerts he attended at the St. Elizabeth Cathedral in Košice and that he has regularly attended organ concerts ever since. However, he has never been able to recapture the atmosphere he had once experienced in the Košice Cathedral. In this he was not alone; all over Europe, wherever former students of Košice high schools and universities have found a new place to live, I often hear the same complaints.

And you know, it is a very pleasant thing to hear.

For twenty-five years two generations of friends of music have had the opportunity to listen to organ music and appreciate its beauty in an equally beautiful environment - that of the most beautiful church in Slovakia, the St. Elizabeth Cathedral in Košice. They can spend pleasant moments listening to organ music in the House of Art and in other churches of Košice. One of the world's foremost organ players, Professor Hans Haselböck from Vienna, said to me: „I am always glad to visit Košice because I am a great admirer of your culture“.

Twenty-five years ago the conditions for starting a new organ festival were not particularly good. However, thanks to the enthusiastic support of the audience in Košice and in spite of many hostile influences the good work was crowned by success.

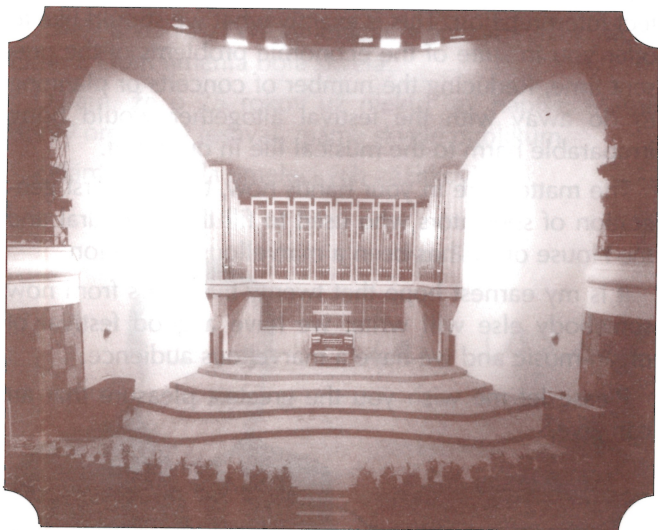
If you want to keep your concert audience, you have to fight for it. You have to provide active programs and perfect interpretation. This is exactly what we should like to offer you in spite of the economic problems of the present time. Reducing the number of concerts or planning to do away with the festival altogether would bring irreparable harm to the musical life in our town.

The matters are in your hands now, too. The first generation of spectators who used to fill the Cathedral and the House of Art has been a marvellous generation.

It is my earnest hope that twenty-five years from now somebody else will write: we have a good festival of organ music and we have a marvellous audience.

Please let me wish you the greatest pleasure that art can give.

Ivan Sokol

MEDZINÁRODNÝ ORGANOVÝ FESTIVAL

XXV.

INTERNATIONAL ORGAN FESTIVAL

FESTIVALOVÝ VÝBOR THE FESTIVAL COMMITTEE

Mgr. Július KLEIN

riaditeľ Štátnej filharmónie Košice
Executive director of the State
Philharmonic Orchestra Košice (ŠFK)

Dr. Júlia BUKOVINSKÁ

tajomníčka Regionálneho združenia
Slovenskej hudobnej únie v Košiciach
Chairperson of the Regional
Association of the Slovak Musical
Union in Košice

Ing. Marián PAULIŠINEC

ekonomicko správny námestník ŠFK
Financial administration manager, ŠFK

Ivan SOKOL

dramaturg MOF, sólista ŠFK
soloist of ŠFK, dramaturgist of the
International Organ Festival

Ing. Ján SÜLI

starosta Miestneho úradu
Košice – Staré mesto
Mayor of the Old town ward of the
City of Košice

Prehľad umelcov a telies na predchádzajúcich ročníkoch medzinárodného organového festivalu

ORGANISTI - Slovensko a Česko

Aleš Bárta	1989	1993		
Emília Dzemjanová	1984	1989	1992	
Erika Hahnová	1989			
Katarína Hanzelová	1986			
Jan Hora	1976			
Dr. Ferdinand Klinda	1979	1982	1985	
Kamila Klugarová	1986	1990		
Jan Kalfus	1994			
Jan Vladimír Michalko	1989	1990		
Josef Pukl	1976	1987		
Václav Rabas	1976	1981		
Dr. Jiří Reinberger	1970			
Jiří Ropek	1977			
Vladimír Rusó	1973	1991		
Irma Skuhrová	1977			
Ivan Sokol	1972	1976 -1987		
		1991 -1992		
Petr Sovadina	1978	1980	1983	
Zlatica Suchánková	1978	1984		
Imrich Szabó	1984	1988	1989	1990
Milan Šlechta	1974			
Jaroslav Tůma	1992			
Alena Veselá	1975	1985		
Anna Zúriková	1978	1981	1984	1987
	1994			

ORGANISTI - zahraniční

Christoph Albert (Nemecko)	1988			
Mária Bajdanová (Bulharsko)	1983			
Leon Bator (Poľsko)	1976	1979		
Charles Benbow (V. Británia)	1973			
Neithard Bethke (Nemecko)	1980	1983		
Karl Reiner Böhm (Nemecko)	1975			
Guy Bovet (Švajčiarsko)	1978			
Josef Bucher (Švajčiarsko)	1975	1982	1986	
Pier Paolo Buti (Taliansko)	1989			
Magdalena Czajka (Poľsko)	1990			
Leopold Digrys (ZSSR)	1975			
Olivier Eisenmann (Švajčiarsko)	1985			
Zsuzsa Elekes (Maďarsko)	1983			
István Ella (Maďarsko)	1979			
Esteban Elizondo (Španielsko)	1972			
Alexander Fisejskij (ZSSR)	1985			

Felix Friedrich (Nemecko)	1990		
Eugen Frischknecht (Švajčiarsko)	1992		
Gerhard Förster (Švajčiarsko)	1993		
Gerard Gillen (Írsko)	1990		
Bernhard Gfrerer (Rakúsko)	1994		
Joachim Grubich (Poľsko)	1976		
Felix Gubser (Švajčiarsko)	1989	1991	1993
Henryk Gwardak (Poľsko)	1988		
Marjatta Hannula (Fínsko)	1978		
Matti Hannula (Fínsko)	1978	1982	
Hans Haselböck (Rakúsko)	1979	1985	
Martin Haselböck (Rakúsko)	1981	1984	1994
Walter Hillsman (V. Británia)	1983		
Herbert Manfred Hoffmann (Nemecko)	1987		
Peter Hurford (V. Británia)	1972		
Jens E. Christensen (Dánsko)	1992		
Oleg Jančenko (ZSSR)	1977		
Jan Jargoň (Poľsko)	1973		
Jose Enrique Ayare Iarne (Španielsko)	1976		
Jozef Karpáty (Maďarsko)	1977		
Are J. Keuzler (Holandsko)	1977		
Garri Konijev (ZSSR)	1989		
Endre Kovács (Maďarsko)	1985		
Johannes Ernst Köhler	1974		
Neva Krysteva (Bulharsko)	1994		
Marek Kudlicki (Poľsko)	1977		
Gábor Lehotka (Maďarsko)	1980		
Christoph F. Lorenz (Nemecko)	1991		
Jürg Lietha (Švajčiarsko)	1993		
André Luy (Švajčiarsko)	1981		
Giedre Lukšaite (ZSSR)	1974		
Erik Lundquist (Švédsko)	1974	1976	1979
Maurycy Merunowicz (Poľsko)	1986		
Eduard Oganesian (ZSSR)	1987		
Alberto Pavoni (Taliansko)	1994		
Mirosław Pietkiewicz (Poľsko)	1978	1987	
Rino Rizzato (Taliansko)	1992		
Jozef Serafin (Poľsko)	1972	1984	
Gisbert Schneider (Nemecko)	1970	1974	1981
	1988		
Ekkehard Schneck (Nemecko)	1989		
Arno Schönstedt (Nemecko)	1981		
Stig Gustav Schönberg (Švédsko)	1982		
Hanns Christoph Schuster (Nemecko)	1977		
Claudia Terminiová (Taliansko)	1984	1988	
Ben van Oosten (Holandsko)	1983		
Balys Vaitkus (Litva)	1994		
Rodrigo Valencia (Taliansko)	1991		
Hans Günter Wauer (Nemecko)	1977	1980	1985
Amadeus Webersinke (Nemecko)	1986		

ORCHESTRE

ČESKOSLOVENSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER

dirigent: dr. O. Stejskal 1989

JANÁČKOVA FILHARMONIE OSTRAVA

dirigent: T. Koutník 1990

ORCHESTER ŠTÁTNEHO DIVADLA KOŠICE

dirigent: R. Stankovský 1987

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA

dirigent: J. Valta 1981 1982

SLOVENSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER

dirigent: B. Warchal 1980 1987

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

1976 - 1980

1982 - 1986

1988 - 1994

dirigenti ŠFK:

Zdeněk Bílek	1985			
Oliver Dohnányi	1982	1985	1986	
Mika Eichenholz (Švédsko)	1993			
Peter Feranec	1992			
Martin Haselböck (Rakúsko)	1994			
Ladislav Holásek	1979			
Antal Jancsovics (Maďarsko)	1988			
Andrew Mogrelia (V. Británia)	1991			
Gabriel Patócs	1980			
Bystrík Režucha	1976 - 1979	1981	1984	
	1993	1994		
Štefan Róbl	1978	1983		
Róbert Stankovský	1989	1992		
Martin Studer (Švajčiarsko)	1993			
Svetozár Štúr	1983			
Johannes Wildner (Rakúsko)	1991			
Richard Zimmer	1984	1986	1988	1990

ZBORY - zbojmajstri

BRATISLAVSKÝ KOMORNÝ ZBOR

Ladislav Holásek 1979

KOŠICKÝ SPEVÁCKY ZBOR UČITELOV

Karol Petróczi 1989

MIEŠANÝ ZBOR ŠD V KOŠICIACH

Júlia Ráczová 1984

SLOVENSKÝ FILHARMONICKÝ ZBOR

Valentin Iljin, Pavol Baxa 1978 1984

SPEVÁCKY ZBOR MESTA BRATISLAVY

Ladislav Holásek 1979

SLOVENSKÍ MADRIGALISTI

Ladislav Holásek 1970

SPEVÁCI

Martin Babjak	1989		
František Balún	1990		
Marta Beňačková	1989	1990	
Elena Hanzelová	1979		
Nina Hazuchová	1970		
Mária Kobielska-Tkadlčíková	1989		
Vojtech Kocián	1979	1986	1989
Sergej Kopčák	1979		
František Livora	1979	1990	
Milada Maršalková	1978		
Peter Mikuláš	1979	1984	1986
Richard Novák	1990		
Lubica Orgonášová	1983		
Dagmar Pecková	1979	1986	
Věra Soukupová	1984		
Viktória Stracenská	1984		
Hana Štolfová-Bandová	1994		
Brigita Šulcová	1978	1984	1990
Anton Švorc	1978		
Jiří Zahradníček	1978		
Ludmila Zubalová	1986		

HUSLE

Anna a Quido Hölblingovci	1991		
Eva Lustigová (Poľsko)	1989		
Eva Surba-Jargoňová (Poľsko)	1973		

VIOLA

Jozef Kýška	1982		

VIOLONČELO

Margita Flessigová	1989		
Jozef Podhoranský	1991		

GITARA

Jozef Zsapka	1975		

FLAUTA

Miloš Jurkovič	1975		
Pavel Pukl	1986		

HOBOJ - ANGLICKÝ ROH

Taskin Oray (Turecko)	1981		
Jiří Hebda	1985		

ALPSKÝ ROH

Jozsef Molnár (Švajčiarsko)	1993		

TRÚBKA

Miroslav Kejmar	1973	1974	1979

Najgeniálnejší predstaviteľ a završiteľ epochy hudobného baroka **Johann Sebastian Bach** zakotvil svoje umenie v neobyčajne rozmernom diele, ktoré svojím počtom presahuje tisícku. Krátko po jeho smrti mnohé z jeho skladieb postupne strácali kontakt s obecnosťou, pretože rodiaca sa éra hudobného klasicizmu s celou svojou ideovou orientáciou už nenachádza pre hudbu barokového obdobia dostatočné porozumenie. Veľká časť Bachovej tvorby a z nej predovšetkým kantátové a organové kompozície boli v klasicizme považované za akýsi religiózny pozostatok. Navyše polyfónna faktúra bola veľmi vzdialená jasnému homofónnemu mysleniu klasicizmu. Romantizmus nanovo odkryl to nesmrteľné bohatstvo a dnes si už ani nevieme predstaviť organový koncert alebo festival bez tvorby J. S. Bacha. V jeho umeleckom odkaze je najpočetnejšie zastúpená organová tvorba. Jeho záujem o organ bol trvalý, sám bol majstrom organovej hry a ako taký vo svojich skladbách využil všetky zvukové a technické možnosti tohto nástroja.

Prelúdium a fúga d mol. Fúga je vlastnou úpravou skladateľovej fúgy z 1. husľovej sonáty g mol. Bach, ktorý k svojej činnosti potreboval stále veľké množstvo skladieb, často sa vracal k svojim skladbám a tieto upravoval pre iné nástroje. Transpozícia fúgy z g mol do d mol bola nutná kvôli klávesovému rozsahu organu. Oproti originálu rozšíril Bach fúgu o 4 takty, aby mohol uviesť tému tiež v base. Malé prelúdium je k fúge prikomponované.

Zbierka **Šiestich chorálových predohier** BWV 645–650 vyšla tlačou u J. G. Schüblera v Zelle asi v rokoch 1746–1750. Šesť chorálov má medzi ostatnými Bachovými organovými chorálmi zvláštne postavenie. Neboli totiž pôvodne určené pre organ. Sú to úpravy árií a duet z kantát. Úpravy obľúbených čísiel z opier boli v Bachovej dobe bežné, úpravy z kantát boli nóvum. K tomuto cieľu vybral Bach zo svojich lipských kantát také časti, ktoré sa dajú dobre zahrať na organe bez toho, aby ich bolo potrebné prepracovať. Zbierka šiestich chorálov je jedným z dôkazov, ako majstrovsky vedel Bach transponovať hudobné formy z jednej oblasti do druhej – v tomto prípade z umenia vokálneho do inštrumentálneho.

Passacaglia c mol je posledným dielom, patriacim do Bachovho köthenského obdobia. Bach sa tu znovu vrátil k forme, ktorá v jeho čase už nebola používaná. Passacaglia má svoj pôvod v starom španielskom tanci. Charakterizoval ju opakujúci sa bas, nad ktorým sa improvizovali variácie. Téma passacaglia je 8-taktová

a je na nej vybudovaných 20 variácií. Prvé dve variácie sú harmonické a ostatné kontrapunktické. Téma je spracovaná aj v nasledujúcej fúge, za dôsledného doprovodu nielen stálej protivety, ale i druhého kontrapunktu.

Felix Mendelssohn-Bartholdy patrí k významným osobnostiam v histórii hudby. U Mendelssohna prekvapuje práve vyrovnanosť, priam slnečná pohoda a vopred určená umelecká dráha. Pôvod a znamenité vzdelanie mu predurčili výnimočne šťastnú cestu umeleckého napredovania. U otca mal k dispozícii orchester, takže svoje žiacke práce si mohol overiť a počuť v dobrom prevedení. Veľmi skoro skladateľsky vyrástol a získal si povest vynikajúceho klaviristu a dirigenta. Jeho umelecký vývoj prebiehal úspešnou cestou. Sám založený lyricky nachádzal v poézii a maliarstve inšpirácie, ktoré silne ovplyvnili poznanie Schuberta a Webera. Bol iniciátorom Bachovej renesancie a práve jeho zásluhou začal svet objavovať veľkosť Bachových diela, vtedy skoro už zabudnutého. Dvadsaťročný sa pričínol o oživenie Bachovho kultu uvedením Matúšových pašíí. Pôsobil v Lipsku, v centre vtedajšieho umeleckého hudobného diania, kde naplno rozvíjal svoje schopnosti a priviedol koncertný život na najvyššiu možnú úroveň. Svojou neproblematickou a jemne odľahčenou a uhladenou hudbou našiel mnohých ideovo rovnako orientovaných a nadšených obdivovateľov. Majstrovstvo a svojráz Mendelssohnovej hudby sa stalo pre mnohých skladateľov smerodajným ukazovateľom. Spojením svojich sklonov skladateľských s intenzívnym kultom veľkých zjavov klasicizmu a renesanciou Bacha a Händla, vytvoril Mendelssohn okolo seba ovzdušie, ktoré nepopierateľne zmenilo nielen názor na hudbu, ale aj na jej funkciu v spoločnosti vtedajšej doby. Z jeho kompozičného odkazu k najdôležitejším patria predohry s programovým zamieraním, symfónie, dva klavírne koncerty, husľový koncert e mol, patriaci k základnému svetovému repertoáru popredných svetových huslistov. Ako veľký obdivovateľ hudby Bacha, ale aj vedený presne vyhraneným smerom, mal veľký vzťah k organovej hudbe. **Sonáty pre organ** majú rôzny počet častí a ich nádhra je v krásne použitých hudobných tém, z ktorých najmä pomalé časti majú svoju hĺbku účinku. Niektoré časti v sonátach sú spracované aj vo forme fúgy. Všetky sú ovplyvnené výrazom klavírných skladieb, ktorý mal silný dosah nielen v dobe svojho vzniku, ale orientoval klavírnú tvorbu takmer na celé ďalšie polstoročie.

text archív/LA

Pondelok 18. septembra 1995 o 20.00 h

Dóm sv. Alžbety

**OTVÁRACÍ KONCERT
XXV. MOF**

ORGANOVÝ RECITÁL

GOTTFRIED PRELLER

Nemecko

JOHANN SEBASTIAN BACH

(1685-1750)

Prelúdium a fúga d mol, BWV 539

Chorálové predohry (zv. Schüblerove):

- *Wachet auf, ruft uns die Stimme, BWV 645*
- *Wo soll ich fliegen hin, BWV 646*
- *Wer nur den lieben Gott läßt walten BWV 647*

FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY

(1809-1847)

Sonáta č. 4 B dur op. 65

- *Allegro con brio*
- *Andante religioso*
- *Allegretto*
- *Allegro maestoso e vivace*

JOHANN SEBASTIAN BACH

Chorálové predohry (zv. Schüblerove):

- *Meine Seele erhebt den Herren, BWV 648*
- *Ach bleib bei uns, Herr Jesu Christ, BWV 649*
- *Kommst du nun, Jesu, vom Himmelherunter, BWV 650*

Passacaglia g mol, BWV 582

Z dobového improvizáčného zvyku, z tejto potreby vznikli **Händlove** organové koncerty. Händel dirigoval svoje opery a oratóriá od clavecinu. Od clavecinových medzier v operách prešiel k fantáziám alebo capricciám, ktoré hrával na malom organe (pozitív) v prestávkach oratórií: toto muzicírovanie malo taký veľký úspech, že tohto zvyku sa už Händel nevzdal. Jeho súčasníci tvrdia, že obecnosť, ktoré chodilo na oratóriá vábili omnoho viac Händlove improvizácie, než jeho oratóriá. Aby sme ich (organové koncerty) správne pochopili, nesmieme zabúdať, že boli komponované pre divadlo. Nečakajme od týchto skladieb vážny, prísny a hutný bachovský štýl. Je to skvelá hudba pre zábavu, prístupná, ale aj nádherná a žiarivá. Jej charakter je tu patetický, tu iskrivý, tu rozjímavý, tu tanečný, plný protikladností a v tématike vonkoncom nie „barokovo“ ťažkopádny. Práve tieto diela napísal Händel pre široký okruh poslucháčov. Jestvujú dve vydania Händlových organových koncertov: op. 4 z roku 1738, teda z roku začiatku jeho oratórnej tvorby, a op. 7 z roku 1761, čiže z času krátko po jeho smrti. Obe veľké zbierky patria, pokiaľ ide o Händlovu melodickú invenciu, medzi jeho najvelkolepejšie skladateľské činy.

1. koncert g mol op. 4 patrí k najobľúbenejším. *Larghetto e staccato*, pom-pézne, plné sily, pôsobivé predovšetkým vďaka protikladu medzi mohutnými orchestrálnymi nástupmi a nežnými, ľahko kolorovanými partiami organovými. Nasledujúce *Allegro* je typicky händlovské: ostro ohraničená diatonická téma sa strieda so živými koncertnými miestami. Najelementárnejšia kontrapunktika spôsobuje až do konca časti koncentrovanú hustotu sadzby. *Andante* má, ako to bolo u starých majstrov zvykom, iba funkciu prechodu. Posledná časť, tanečne sa rozvíjajúce *Andante* v trojosminovom takte s variáciami, pripomínajúcimi viaceré čembalové skladby, je však proti nim vrúcnejšia, ľudovejšia.

I. Sokol

F. X. Brixi pochádza zo široko rozvetveného muzikantského rodu. Po skončení stredoškolského štúdia odchádza do Prahy, kde zo začiatku pôsobil ako organista, neskôr nastúpil na miesto kapelníka pri chráme sv. Víta na Hradčanoch, kde pôsobil po dobu dvanástich rokov. Jeho skladateľský vývoj bol prerušený predčasnou smrťou. V kompozícii sa vyvíjal v pôsobnosti domácej hudobnej tradície a z vplyvu českej ľudovej hudby. Bol skladateľom priamo úžasne plodným. Spolu vytváral nový sloh, založený na prevahe jednej melódie a na jednoduchej a jasnej

harmónii. Opustil zastaranú barokovú vznešenosť a inšpiroval svoj nový výraz prvkami ľudovej hudby. Aj z tohto aspektu jeho hudba veľmi ľahko prenikla do širokých ľudových vrstiev a bola prijímaná ako rodná hudobná reč. Citová jednoduchosť, vytváranie drobných melodických figúr, zjednodušenie harmónie, to sú prvky predklasického vývoja. U Brixiho majú však vynikajúcu melodickú úroveň, zvláštny náladový ráz a dôverný citový obsah. V dejinách českej hudby zastáva Brixi dôležité vývinové miesto. Ako typický predstaviteľ českého hudobného predklasicizmu razil vlastný nový spôsob hudobného myslenia a práve vďaka jeho priekopníckemu zjavnému vplyvu sa Mozartova hudba v českých krajinách takú bezprostrednú odozvu. Brixiho životné dielo je neobyčajne rozsiahle a svedčí o autorovej intenzívnej pracovnej usilovnosti. Napísal viac ako 400 skladieb výlučne takmer cirkevnej povahy. Zo skladateľových nástrojových a orchestrálnych skladieb sa zachovalo pomerne málo. Je to predovšetkým klavírna suita a najmä päť koncertov pre organ alebo klavičembalo so sprievodom orchestra, koncerty pre flautu, tri symfónie, čembalové a organové skladby.

LA

Symfónia č. 36, C dur, „Linecká“ vznikla na objednávku počas Mozartovho pobytu v Linci roku 1783, kde sa zastavil náhodne pri ceste zo Salzburgu do Viedne. „Lineckou symfóniou“ vstupuje **Wolfgang Amadeus Mozart** do obdobia svojich veľkých orchestrálnych skladieb, v ktorých sa i napriek niektorým spoločným znakom s Haydnom začína prejavovať jeho individualita, ktorá je symfóniou presiaknutá. I napriek tomu, že v Linci vzniklo dielo skôr idylické, je v nej nezvyklo odvážne uplatnená trúbka. Vo vlastnej prvej časti sa rozvíja typický mozartovský boj a sen plný zvukových odtieňov, vyjadrených opozíciou nástrojov plechových a sláčikových. Pomalá časť symfónie je pretkaná rytmom siciliany, zatiaľ čo elegantne ľahký menuet tretej časti je jeden z najpreslávnejších, aké Mozart skomponoval, tanečnejší než obvyklé symfonické menuety. V mnohom pripomína baletnú hudbu „Dona Juana“ a krátke tance z „Figarovej svadby“. V Triu je nápadne zaujímavá kontrapunktická práca. Finále symfónie je radostné, stále sa stupňujúce a plné rozmanitých citov a veselia. Typicky mozartovské kúzlo symfónie je v jej podobe, v charakteristickom striedaní vzrušenia a kludu. Je čistým výtvorom Mozartovej zrelej klasickej tvorby.

text archív

Štvrtok 21. septembra 1995 o 19.00 hod

Dom umenia

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA
KOŠICE

KERRY STRATTON

dirigent, Kanada

GOTTFRIED PRELLER

organ, Nemecko

KAMILA KLUGAROVÁ

organ, ČR

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

(1685-1759)

Koncert pre organ a orchester č. 1 g mol op. 4

- *Larghetto e staccato*
- *Allegro*
- *Adagio*
- *Andante*

FRANTIŠEK XAVER BRIXI

(1732-1771)

Koncert pre organ a orchester G dur

- *Allegro moderato*
- *Adagio*
- *Allegro molto*

prestávka – pause – prestávka – pause – prestávka – pause

WOLFGANG AMADEUS MOZART

(1756-1791)

Symfónia č. 36 C dur „Linecká“ KZ 425

- *Adagio, Allegro spiritoso*
- *Poco Adagio*
- *Menuetto*
- *Presto*

Prelúdium a fúga e mol, BWV

548 sa právom považuje za jedno z najnáročnejších Bachových diel z organovom repertoári. Patrí medzi 6 „Veľkých prelúdií a fúg“ posledného lipského obdobia jeho tvorby. Pre všetky je typická monumentálnosť, myšlienková sústredenosť a prepracovaný rukopis. Bachovský bádateľ Spitta nazýva Prelúdium a fúga e mol organovou symfóniou. Tématický materiál je obdivuhodne jednotný: i vedľajšie témy vyrastajú z podstaty hlavnej témy. Práca s motívmi je tu však nová. Bach člení ich pôvodné súvislosti, kombinuje jednotlivé motivické členy v rôznom poradí, preskupuje hlasové umiestnenie. Je to spôsob práce, ktorý smeruje k rozvedeniu klasickej sonáty. Fúga tiež naznačuje v stavbe neskorší vývoj klasickej sonáty. Síce sa útržkovite objavuje i v rozmernom rozvedení, ale nie je spracovaná. Objavuje sa a zaniká v zvonivých pasážach a figuráciách. Repríza je doslovným zopakovaním expozície a jedinečným spôsobom formu sceľuje.

E.D.

Paul Hindemith – niet snád sóloveho nástroja, pre ktorý by nebol napísal sonátu. U organu svoj plán prekročil, vytvoril tri, v ktorých oživil tradície nemeckej organovej polyfónie. Z hudobného textu **Organovej sonáty č. 1** (z roku 1937) vyplýva, že je to skladba dvočastová. Klasické sonátové znaky pripomína len vstupný diel prvej časti, kde energická hlavná téma kontrastuje s druhou témou. Ďalší priebeh hudby však už klasickeému modelu nezodpovedá a nastupuje hneď rozsiahly diel scherzový, ktorý určuje celý ďalší obsah prvej časti. Druhá časť sa rozkladá na tri diely. Prvý – pomalý a spevný, pripomína voľné časti barokových triových sonát. Druhý diel tvorí dynamicky vygradovaná fantázia a tretí diel má podobu kludnej dohry, majúcej rondové znaky.

I. Sokol

Franz Liszt je jedným z mála skladateľov 19. storočia, ktorý sa neuspokojil s obdivom k organu, ale venoval mu diela trvalej hodnoty – spolu 37 skladieb a transkripcií. Pre organ začal písať vo vrcholnom období svojho života, keď sa už vzdal dráhy

cestujúceho virtuóza. V tesnom susedstve svojich symfonických básní, Faustovskej a Danteovskej symfónie a Legendy o sv. Alžbete vytvoril tri svoje najväčšie organové diela, ale vracal sa k organu až do svojej smrti. Liszta dnes hodnotíme ako most medzi klasickou hudbou a hudbou 20. storočia. Aj v organovej hudbe je Liszt tým centrálnym stĺpom, ktorý nesie klenbu medzi Bachom a súčasnosťou. Podarilo sa mu preniesť na organ mnohotvárne prvky svojho hudobného vyznania a priekopnícky rozšíriť výrazové, farebné, formové a interpretačno-technické zložky organovej hry a kompozície. Liszt 100 rokov po Bachovej smrti znovu posunul organ do prúdu hudobného diania a interpretačnej náročnosti. Prínos organových diel F. Liszta spočíva v tom, že vnáša do nástrojovej hry elementy do tých čias organu neznáme: virtuozitu, zaiste súvisiacu s jeho pianistickými nárokmi. **Variácie na ostinátny bas Bachovej kantáty „Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen“** (Plač, nárek, starosť, váhavosť) napísal v roku 1863 po smrti svojej dcéry Blandiny. Dielo sa začína ako passacaglia nad chromaticky rozloženou kvartou, rýchlo však prerastá do fantázie, ktorú tvoria skupiny variácií. Skladba končí rozsiahlou kódom, ktorá ako vyrovnanie tragicko-bolestného obsahu prináša zmierlivý chorál. Je to záverečný chorál z Bachovej kantáty, ktorá dala Lisztovmu dielu tému aj meno.

E.D.

T. Schmögner o svojej úprave napísal: „**Anton Bruckner** má povest vynikajúceho symfonika a improvizátora. Jeho improvizácie boli veľké fantázie na témy vlastných symfónií. Organových skladieb napísal málo, a tak som finále jeho 4. symfónie upravil tak, aby záblesk Brucknerovej geniality zaznel v organovom prevedení: Úvod prináša vytrvalé pizzicato v kontrabase, o 2 takty neskôr nastupujú sláčiky s ornamentálnou frázou, ktorá pripravuje náladu hlavnej témy (sólo horny). Crescendové efekty prvej témy, farebné a mystické pasáže druhej témy, kyklopský charakter silných častí a nečakané pauzy, dávajú tejto organovej hudbe nádhernú mixáž – zmes sily a jemnosti.“

Pondelok 25. septembra 1995 o 20.00 h

Dóm sv. Alžbety

ORGANOVÝ RECITÁL

THOMAS SCHMÖGNER

Rakúsko

JOHANN SEBASTIAN BACH

(1685-1750)

Prelúdium a fúga e mol, BWV 548

PAUL HINDEMITH

(1895-1963)

Sonáta č. 1 (1937)

- *Mäßig schnell*
- *Sehr langsam*
- *Fantasie, frei*
- *Ruhig bewegt*

FRANZ LISZT

(1811-1886)

Variácie na „Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen“

ANTON BRUCKNER

(1824-1896)

Finále zo 4. symfónie Es dur

transkripcia pre organ:

Th. SCHMÖGNER

KONCERT V SPOLUPRÁCI S RAKÚSKYM VEJVYSLANECTVOM V SR

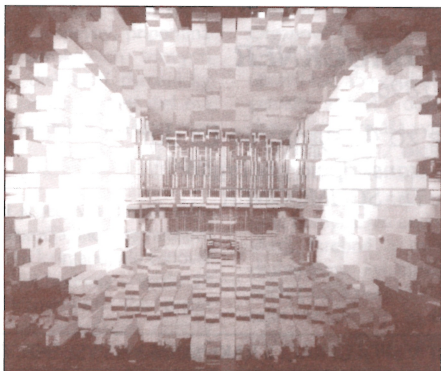
Carl Philipp Emanuel Bach – nazývaný podľa miest najdlhšieho pobytu a najintenzívnejšej umeleckej činnosti „berlínskym“ alebo „hamburským“ – je bezpochyby najtalentovanejší syn Johanna Sebastiana Bacha. Pôsobil ako dvorný čembalista u Fridricha II. v Berlíne, neskôr odišiel do Hamburgu, aby zaujal post riaditeľa chrámovej hudby. Ako otec, i on bol skvelým klaviristom, organistom a fascinujúcim improvizátorom. Jeho dielo stojí na rozhraní medzi umeleckými ideálmi veľkého otca a programom klasicizmu. Upútava nielen efektom faktúry, smelými harmóniami, duchaplňujúcou motivickou prácou, ale najmä ušľachtilým a zduchovneným výrazom. Bohatá tvorba C. Ph. E. Bacha obsahuje cez 200 klavírných, resp. čembalových skladieb, vyše 50 klavírných koncertov, 2 oratóriá, 22 pašíí, kantáty, kvartety, piesne ako aj skladby pre organ. Zanechal aj významnú príručku hry na klavíri „Versuch über die wahre Art das Clavier zu spielen“, ktorá je metodickým pojednaním sprostredkujúcim dedičstvo Johanna Sebastiana.

Paul Hindemith bol jedným z najvýznamnejších predstaviteľov hudby 20. storočia. Jeho umelecký profil pevne stanovili niektoré najlepšie skladby, ktoré sú dnes trvalou hodnotou na koncertných i divadelných pódioch. Hindemith bol výborným výkonným umelcom (violistom), organizátorom hudobného života a pedagógom (profesorom kompozície v Berlíne). Hoci sa významnou mierou podieľal na vytvorení nových

princípov a hodnôt hudby, vždy sa snažil o zblíženie obecenstva s umením. Svoje partitúry priam preplňoval množstvom melódií a protihlasov. O jeho rytme sa hovorí, že je motorický. Rád totiž opakuje dlhší čas určité rytmické zadelenia a určitým rytmom dokonca vyplňuje i veľké plochy. Jeho ponímanie umenia je blízke poňatiu umenia v stredoveku, keď stálo na jednej úrovni s majstrovským remeslom – to je jedna z najsympatickejších čŕt Hindemithovej osobnosti. Tak ako takmer pre všetky osobné nástroje napísal Hindemith niekoľko skladieb aj pre organ. Sú to predovšetkým tri sonáty a v sérii koncertov pre rôzne nástroje je to 1. organový koncert so sprievodom dychových nástrojov a viol. **2. organový koncert** so sprievodom kompletného orchestra, ktorý patrí medzi jeho posledné skladby, vznikol roku 1962 k príležitosti otvorenia novej koncertnej siene Filharmoniekej spoločnosti v New Yorku.

Medzi veľmi známymi skladateľmi druhej polovice 19. storočia patril **Felix Alexandre Guilmant**, ktorého skladby sa tešili veľkej obľube. Jeho **Symfónia pre organ a orchester č. 1 op. 42** je trojčastová s rýchlymi krajnými a pomalou strednou časťou. Prvá časť začína pomalým úvodom, po ktorom sólový organ prináša tému v pedáloch. Aj druhú časť napísanú na spôsob fúgy otvára sólový organ, po ktorom polyfónia prechádza celou touto časťou. Tretia časť využívajúca bohato imitáciu, plynie v neustálom pohybe s jasne stavanými témami.

text archív / LA

Štvrtok 28. septembra 1995 o 19.00 h

Dom umenia

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA
KOŠICE

CHRISTIAN POLLACK

dirigent, Rakúsko

THOMAS SCHMÖGNER

organ, Rakúsko

ENDRE KOVÁCS

organ, Maďarsko

CARL PHILIPP EMANUEL BACH

(1714-1788)

Koncert pre organ a sláčikový orchester

G dur, Wq 34

- *Allegro di molto*

- *Largo*

- *Presto*

PAUL HINDEMITH

(1895-1963)

Koncert pre organ a orchester č. 2 (1962)

- *Crescendo. Moderato assai*

- *Allegro assai*

- *Canzonetta in triads and two Ritornelli*

- *Moderato*

- *Phantasy on Veni Creator Spiritus*

- *Allegro moderato*

prestávka – pause – prestávka – pause – prestávka – pause

FELIX ALEXANDRE GUILMANT

(1837-1911)

Symfónia d mol pre organ a orchester č. 1 op. 42

- *Introduktion et Allegro*

- *Pastorale*

- *Finale*

KONCERT V SPOLUPRÁCI S RAKÚSKYM VELVYSLANECTVOM V SR
A SPOLOČNOSŤOU PRIATELOV RAKÚSKA KOŠICE

Alexandre-Pierre Francois Boëly bol po r. 1840 organistom v parížskom chráme St. Denis, kde hrával skladby Bacha a starých majstrov, vtedy zabudnutých. Z ich štýlu vychádzal aj vo vlastnom diele. Počas jeho života vyšlo tlačou 22 opusov, medzi nimi tiež 4 offertoriá (1842), z ktorých je i uvádzané **Offertoire pour le jour de Paques** (Veľkonočné offertorium). I keď Boëly nebol veľmi známy skladateľ, znalci jeho dielo ocenili.

E.D.

Meno francúzskeho romantického skladateľa **Césara Francka** sa nerozlučne spája so znovuzrozením a novým rozmachom francúzskej organovej hudby a interpretácie. Jeho skladby patria bezpochyby k tomu najlepšiemu, čo bolo vo francúzskej hudbe napísané. O forme chorálu sám autor povedal: „Skomponoval som dielo, ktoré nazývam chorál. Je to chorál, ale s veľkou dávkou fantázie“. **Chorál h mol č. 2** je vo svojej prvej časti Passacaglia, ktorej vrchol predstavuje fantazijné Largamento. Akosi treťou časťou je exponovanie štvorhlasnej fúgy, ktorá prerastá postupne v závere do počiatkovej chorálovej melódie. Mystickým záverom chorál končí. Je to skladba plná vnútornej sily, hĺbky a úprimnej vážnosti.

E.D.

Norbert Bodnár (autor): **Hudba pre organ**. Skladba vznikla v prvých mesiacoch roku 1995 na podnet interpreta – organistky E. Dzemjanovej (ktorej je venovaná). Je zostavená zo siedmich krátkych častí: • preludio • air • intermezzo • fantasia • contemplatio • reminiscencia • postludio. Ide o inverzne (oblúkovo) uzavretý celok, v ktorom prvá časť korešponduje s poslednou, 2. so 6. etc... Je to moja prvá skladba pre sólo organ, preto som sa snažil dostať do tejto kompozície čo najviac nálad, ktoré organ dokáže evokovať – umožniť

použitie subtilných registrov v tesnom susedstve mixtúr. V popredí môjho záujmu je „melodická a harmonická príťažlivosť“ – teda žiaden „neoštrukturalizmus“. V duchu hesla: „kto chce byť moderný, nazrie do minulosti“.

Petr Eben je v súčasnosti najžiadanejším českým skladateľom doma i v zahraničí. Je výborným improvizátorom a jeho tvorba pre organ predstavuje v českej hudobnej tvorbe novú, osobitnú kapitolu, pretože sa v nej objavujú pozoruhodné stránky moderného využitia nástroja. Ebenov rukopis má dnes nezameniteľné, individuálne rysy: bezpečnú formovú stavbu, melodickú invenciu, často čerpajúcu zo starých modálnych nápevov, bohatstvo harmonických postupov a originálny zvukovo-farebný plán. Poslucháči si po prvýkrát vypočujú jednu z najnovších Ebenových skladieb **Momenti d'Organo**. Bola napísaná v roku 1994 a zahŕňa 10 drobných, náladovo a zvukovo kontrastných skladieb, v ktorých je na miniatúrnej ploche sústredená typicky výrazná kompozičná reč P. Ebena.

E.D.

Oreste Ravanello sa narodil v Benátkach, ale takmer celý život pôsobil v Padove, kde zastával funkciu riaditeľa Orchestra del Santo, ako aj hudobného inštitútu Pollini. Je autorom mnohých organových skladieb, ktoré prezrádzajú jeho precíznu skladateľskú techniku a dôkladné majstrovstvo. Známym dielom jeho tvorby je **Téma s variáciami h mol** pre veľký organ. Samotná téma je taliansky spevná, s nádychom nostalgičnosti. Nasledujúcich 9 variácií je spracovaných rôznymi technikami, ktorých hlavným znakom je pôsobivosť a výraznosť vo všetkých interpretačných zložkách.

E.D.

Pondelok 2. októbra 1995 o 20.00 h

Dominikánsky kostol

**ZÁVEREČNÝ KONCERT
MOF**

EMÍLIA DZEMJANOVÁ

organ, Slovensko

ALEXANDRE-PIERRE FRANCOIS BOËLY

(1785-1858)

Offertoire pour le jour de Paques

CÉSAR FRANCK

(1822-1890)

Chorál č. 2 h mol

NORBERT BODNÁR

(1956)

Hudba pre organ – PREMIÉRA

PETR EBEN

(1929)

Momenti d'Organo

ORESTE RAVANELLO

(1871-1938)

Tema e variazioni h mol

Štátna filharmónia Košice bola založená v roku 1968 ako druhý symfonický orchester koncertného charakteru na Slovensku. Pravidelnú koncertnú činnosť zahájila 16. apríla 1969 svojim prvým koncertom pod taktovkou vtedajšieho šéfdirigenta Bystríka Režucha. V prvých rokoch existencie ŠFK išlo predovšetkým o dobudovanie a profilovanie umeleckej tváre orchestra, hľadanie optimálnej štruktúry koncertnej činnosti, vybudovanie základného repertoáru – diela veľikánov svetovej symfonickej tvorby, včítane slovenských skladateľov – Cikker, Moyzes, Suchoň, Kardoš, Parík. Prvoradou úlohou bolo zvyšovať umeleckú úroveň a reprezentovať slovenskú kultúru doma aj v zahraničí, s osobitným zreteľom na diela domácich košických autorov – Grešák, Podprocký, Bodnár.

Významnú úlohu na formovaní orchestra mala osobnosť šéfdirigenta i prítomnosť špičkových hosťujúcich umelcov: L. Slovák, L. Rajter, S. Macura, O. Lenárd, O. Dohnányi, R. Stankovský, zo zahraničných Kogan, Fedotov... Veľké úspechy orchester dosiahol na zahraničných cestách v Taliansku, Poľsku, Bulharsku, Španielsku, Portugalsku, Hong-Kongu, Francúzsku. Triumfom bolo skoro mesačné turné v roku 1994 v USA, kde ŠFK bola ako prvý slovenský orchester na americkom kontinente.

Štátna filharmónia Košice dokázala svoju opodstatnenosť nielen organizovaním koncertov a medzinárodných hudobných festivalov, akými sú Košická hudobná jar a Medzinárodný organový festival, či zájazdovou činnosťou, ale ako jeden z prvoradých cieľov si vytýčila získať široký okruh poslucháčov s prihliadnutím najmä na mládež, čo sa jej aj darí. Za posledných 7 rokov nahrala ŠFK viac ako 120 rôznych titulov kompaktných diskov, ktoré propagujú jej umeleckú úroveň na celom svete.

Aktivity Štátnej filharmónie Košice svedčia o tom, že súbor sa zaradil medzi popredné hudobné telesá schopné reprezentovať Slovensko dôstojne na celom svete.

The State Philharmonic Orchestra Košice was founded as the second concert symphony orchestra in Slovakia. Its regular concert activities started on April 16, 1969 with the first concert conducted by its then Chief conductor Bystrík Režucha. The first years of the orchestra's existence were devoted mainly to finding and perfecting its artistic identity, the search for optimum structure of concert activities, building up a basic repertoire consisting of the works of the outstanding masters of world symphonic music including Slovak composers such as Cikker, Moyzes, Suchoň, Kardoš, Parík. Paramount importance was given to enhancing the artistic level of performance and representing the Slovak culture at home and abroad with special emphasis on the works of local composers: Grešák, Podprocký, Bodnár.

The forming and ripening of the orchestra was significantly influenced both by the personality of the Chief conductor and the presence of many outstanding guest artists: L. Slovák, L. Rajter, S. Macura, O. Lenárd, O. Dohnányi, R. Stankovský frequently appeared with the orchestra as well as foreign artists such as Kogan, Fedotov and many others. The orchestra was very successful on foreign tours in Italy, Poland, Bulgaria, Spain, Portugal, Hong-Kong, France. The 1994 tour in the United States which was the first tour of a Slovak orchestra on the American continent lasted almost a month and was also a triumphant success.

The orchestra has justified its existence not only by concert activities, international music festivals like the Košice Spring Music Festival or the International Organ Festival or tours. One of its first-rate aims is to find its way to the broadest possible audience and especially the young and we may say that in this respect, too, it has been successful. In the course of the last seven years the orchestra has also made more than 120 CD recordings which make its achievements known to the whole musical world.

The activities of the State Philharmonic Orchestra Košice show that the orchestra has found its place among the foremost musical bodies which are capable of representing Slovakia throughout the world.

CHRISTIAN POLLACK (1946) - rakúsky dirigent žijúci vo Švajčiarsku sa poslucháčom našich koncertov predstavil v uplynulých rokoch na Novoročných koncertoch, pred časom aj na záverečnom koncerte 40. Košickej hudobnej jari. Je šéfdirigentom orchestra Štátneho divadla v Luzerne a hosťujúcim dirigentom Volksoper vo Viedni. Ako „špecialista“ na rakúsku hudbu spolupracuje so ŠFK pri nahrávaní CD v projekte Strauss-dynasty. V 27. koncertnej sezóne je menovaný hlavným hosťujúcim dirigentom ŠFK a vďaka nemu sa tu realizoval I. ročník dirigentských kurzov 1995.

CHRISTIAN POLLACK (1946) - an Austrian conductor now living in Switzerland has appeared before our audience at several New Year concerts in the past years and not long ago also at the final concert of the Košice Spring Music Festival. He is Chief Conductor of the State Theatre Orchestra Luzern and guest conductor at the Volksoper in Vienna. As a „specialist“ In Austrian music he has worked with the State Philharmonic Orchestra Košice (ŠFK) in making CD recordings for the Strauss Dynasty project. In this, the 27th concert season he has been appointed principal guest conductor of ŠFK and thanks to him it was possible in 1995 to hold the 1st year of conductorship courses in Košice.

GOTTFRIED PRELLER (1948) sa už od detstva venoval hudbe, v 6. rokoch hral na klavíri, v 12. na organe. V rokoch 1965-67 študoval na Thüringer Kirchenmusikhochschule v Eisenachu, neskôr na F. Liszt Hochschule für Musik v rodnom Weimare. Od roku 1981 je organistom a regenschori v Arnstade. Je častým hosťom rozhlasových, televíznych i filmových štúdií, realizoval rad CD a koncertoval vo všetkých európskych hudobných centrách, v Japonsku, a USA. Od roku 1985 organizuje Arnstädter Orgelsommer, v roku 1992 založil a vedie „Thüringer Orgelsommer“.

GOTTFRIED PRELLER (1948) devoted his life to music since childhood - he played the piano at six, the organ at twelve. From 1965 to 1967 he was a student at the Thüringer Kirchenmusikhochschule at Eisenach, later at the F. Liszt Hochschule in his native city of Weimar. Since 1981 he has been organist and regenschori at Arnstadt. He is a frequent guest of radio, television and cinema studios, has made a quantity of CD recordings and appeared at concerts in all the musical centres of Europe as well as in Japan and the United States. Since 1985 he has organized the „Arnstädter Orgelsommer“ festival, in 1992 he founded the „Thüringer Orgelsommer“ which he has led ever since.

Docentka JAMU **KAMILA KLUGAROVÁ** študovala hru na organe na Konzervatóriu a Janáčkovej akadémii múzických umení v svojom rodnom meste Brne. Umeleckou aspirantúrou na AMU v Prahe u prof. M. Šlechta štúdiá zavŕšila. Počas svojej bohatej umeleckej dráhy absolvovala rad medzinárodných interpretačných súťaží a festivalov. Poslucháčom doma i v zahraničí sa predstavila na samostatných koncertoch, v duu s vokálnymi interpretmi či instrumentalistami, ako aj sólistka symfonických orchestrov. V spolupráci s hudobnými vydavateľstvami Supraphon a Panton realizovala rad platní so súčasnou českou i barokovou hudbou.

The JAMU (Janáček Academy of Musical Arts) Associate Professor. **KAMILA KLUGAROVÁ** has studied organ music at the Conservatory and later at JAMU in Brno which is her birthplace. She concluded her studies with an art aspirant's course with Professor M. Šlechta at the Prague Academy of Musical Arts (AMU). In the course of her distinguished artistic career she took part in many international interpretation contests and festivals. The audiences home and abroad have had the opportunity to hear and see her at personal concerts, in duets with vocalists and instrumentalists and as a soloist accompanied by various symphony orchestras. In cooperation with the Panton and Supraphon publishing companies she has made many recordings of contemporary Czech music as well as Baroque music.

THOMAS SCHMÖGNER (1964) sa najskôr venoval štúdiu hry na

klavíri a kompozície na Musikhochschule v rodnej Viedni – neskôr, v roku 1978, študoval hru na organe u H. Tacheziho a hru na čembale (1986) u G. Murraya. Svoje teoretické i praktické vedomosti si doplnil stážami na rôznych medzinárodných majstrovských kurzoch. Získal rad významných ocenení, napr. 1. cena na „Jugend musiziert“ vo Viedni v roku 1981, 1. cena „Improvisationswettbewerb“ Norimberk 1986, Finalista „Grand Prix de Chartres“ 1992. V rokoch 1987-92 vyučoval na Hudobnej škole F. Schmidta v Perchtoldsdorfe, od roku 1990 učí na Konzervatóriu vo Viedni a od roku 1991 na Musikhochschule vo Viedni. T. Schmögner koncertoval takmer vo všetkých európskych štátoch, v roku 1992 absolvoval turné po USA. Spolupracuje s rozhlasovými, televíznymi a nahrávacími štúdiami doma i v zahraničí – nahráva „starú“ hudbu, ale na koncertoch uprednostňuje súčasnú rakúsku „modernu“ a vlastné improvizácie.

THOMAS SCHMÖGNER (1964) started his musical career as a student of piano and composition at the Musikhochschule in his native Vienna, later he studied organ music with H. Tachezi (1978) and the harpsichord with G. Murray (1986). He extended both his theoretical knowledge and his practical experience by attending many international masters' courses. He was the recipient of many important awards such as the first prize at the „Jugend musiziert“ contest in Vienna in 1981, the first prize at the „Improvisationswettbewerb“ at Nuremberg in 1986, participation in the final round of the „Grand Prix de Chartres“ in 1992. From 1987 to 1992 he taught at the F. Schmidt Musical School at Perchtoldsdorf, since 1990 he has been a master at the Vienna Conservatory and since 1991 at the Musikhochschule in Vienna. T. Schmögner has played at concerts in most European countries and in 1992 he made a tour of the United States. He works with radio, television and recording studios both at home and abroad – he makes recordings of the „old“ music but when appearing at concerts he prefers the Austrian „moderna“ and his own improvisations.

Dirigent **KERRY STRATTON** (1952) je absolventom McGill University v Montreale a radu dirigentských kurzov pod vedením svetoznámych dirigentov: Sir Charles Mackerras (Viedeň 1981), Franco Ferrara (Siena 1985), alebo Michel Tabachnik (Toronto 1986-88). V roku 1988 sa stal šéfdirigentom „North York Symphony Orchestra“ v Kanade. Ako hosťujúci dirigent viedol rôzne orchestre - vo Francúzsku, Nórsku, Maďarsku, Rakúsku, Taliansku, USA i v Kanade. V roku 1994 bol menovaný dirigentom Toronto Pops Orchestra a nedávno sa stal umeleckým riaditeľom letného Festivalu umenia v Huntsville (Ontario).

The conductor **KERRY STRATTON** (1952) is a graduate of the McGill University at Montreal as well as many conductorship courses led by famous conductors: Sir Charles Mackerras (Vienna 1981), Franco Ferrara (Siena 1985) or Michel Tabachnik (Toronto 1986 - 88). In 1988 he became the Chief Conductor of the „North York Symphony Orchestra“ in Canada. As a guest conductor he has worked with various orchestras in France, Norway, Hungary, Austria, Italy, the United States and Canada. In 1994 he was appointed the Conductor of the Toronto Pops Orchestra and quite recently he became Art Director of summer Huntsville Festival of the Arts (Ontario).

ENDRE KOVÁCS (1936) sa ako 7 ročný začal učiť hrať na klavíri.

Hudobný talent a absolútny sluch predpovedali mladému umelcovi veľkú umeleckú kariéru. Jeho prvým učiteľom bol vynikajúci organista A. Zalánfy, ktorý ho zasvetil do interpretácie organových diel J. S. Bacha. Svoje štúdiá po smrti A. Zalánfyho dokončil u prof. F. Gergelyho. Zúčastnil sa na majstrovských kurzoch A. Heilera v holandskom Haarleme, odkiaľ si odniesol najvyššie ocenenia. V roku 1976 získal cenu firmy Hungaroton „Grand Prix de Disque“ za nahrávku organového diela F. Liszta. Okrem koncertovania doma i v zahraničí organizuje organové koncerty po celom Maďarsku, je sólistom Nemzeti Filharmonia, organistom Reformovaného kostola v Budapešti a učí hru na organe na Cirkevnej hudobnej akadémii v Budapešti.

ENDRE KOVÁCS (1936) started to learn playing the piano when he was seven years old. His musical talent and absolute pitch recognition promised a successful career for the young artist. His first teacher, the distinguished organ player A. Zalánfy, introduced him to the interpretation of the organ music of J. S. Bach. After the death of A. Zalánfy Endre Kovács concluded his studies under Professor F. Gergely. He took part in masters' courses led by A. Heiler in Haarlem in the Netherlands where he obtained the highest honours. In 1976 he won the „Grand Prix de Disque“ awarded by the Hungaroton company for his recording of the organ music of F. Liszt. In

addition to appearing at concerts both at home and abroad he arranges organ concerts throughout Hungary, is a soloist of the Nemzeti Filharmonia (National Philharmonic Orchestra), organist of the Reformed Church in Budapest and a teacher of organ music at the Church Musical Academy at Budapest.

EMÍLIA DZEMJANOVÁ získala základy organovej hry u I. Sokola na košickom konzervatóriu. V štúdiu pokračovala na VŠMU v Bratislave u prof. F. Klindu a na majstrovskom kurze u F. Peetersa v belgickom Mechelene. Pravidelne hostuje na významných domácich i zahraničných festivaloch a prehliadkach. Je laureátkou Národnej interpretačnej súťaže v Piešťanoch, kde získala v roku 1983 cenu Slovenského hudobného fondu. E. Dzemjanová od roku 1982 pôsobí na košickom konzervatóriu ako profesorka hry na organe. V roku 1992 získala titul International Woman of the Year, v roku 1993 titul World Intellectual.

EMÍLIA DZEMJANOVÁ has studied the elements of organ music with Ivan Sokol at the Conservatory of Košice. She continued her studies at the University of Musical Arts (VŠMU) at Bratislava with Professor F. Klinda and a masters' course with F. Peeters in the Belgian town of Mechelen. She is a regular participant of well-known domestic and foreign music festivals. She is a laureate of the National interpretation contest at Piešťany where she was awarded the Slovak Musical Fund (SHF) Prize in 1983. Since 1982 E. Dzemjanová is a Professor of organ music at the Conservatory of Košice. In 1992 she was awarded the title International Woman of the Year, in 1993 the title World Intellectual.

INDIVIDUÁLNI SPONZORI ŠFK

- Eva Belanová – Joker Presso 30 000 Sk
- Juraj Helcmanovský 2 000 Sk
- M. Jalč, starosta MČ – Ťahanovce 2 000 Sk
- Ing. J. Vavrouch, CSc. s manželkou 1 500 Sk
- Prof. RNDr. L. Bukovský DrSc. 1 000 Sk
- Marta Šefarová 1 000 Sk
- A. Takáčová,
starostka MČ Košice - Sever 1 000 Sk
- Ambra Aalbek (Švajčiarko) 1 000 Sk
- L.SCH.K. 800 Sk
- C.D. 750 Sk
- G. a L. Szöllösy 500 Sk
- MUDr. L. Repašský s manželkou 500 Sk
- Anna a Alexander Fotulovi 500 Sk
- Ayako Yonetami (Japonsko) 500 Sk
- Eva Majorošová 500 Sk
- Jean-Bernard Hupmann (Francúzsko) 500 Sk
- Kunhalmi Gabriel s manželkou 300 Sk
- Anonym 300 Sk
- Renáta Gieszeová 200 Sk

Coca-Cola®

AMATIL KOŠICE, JUŽNÁ TRIEDA 66, TEL.: 764 826, 760 189

POŠTOVÁ BANKA, a.s. pobočka Košice

ponúka pre zhodnotenie Vašich finančných prostriedkov

- » VKLADNÉ KNIŽKY
- » OSOBNÉ ÚČTY
- » BEŽNÉ ÚČTY
- » DEVÍZOVÉ ÚČTY
- » VKLADOVÉ CERTIFIKÁTY
- » ZMENÁRENSKÁ ČINNOSŤ
- » POSKYTOVANIE ÚVEROV
- » KAPITÁLOVÉ OBCHODY
- » TERMÍNOVANÉ VKLADY
- » ZAHRANIČNÉ PLATBY
- » PORADENSKÁ ČINNOSŤ

Ďalšie informácie o uvedených službách Vám poskytnú
v pobočke banky a na každej pošte

POŠTOVÁ BANKA

banka, ktorá je k Vám najbližšie.

CHCETE SPROPAGOVAŤ SVOJU FIRMU?

GRANT s.r.o.

Reklamno obchodná agentúra

Vám zabezpečí vyhotovenie reklamy podľa Vášho
želanía, vrátane svetelných novín, i jej umiestnenie
na frekventovaných miestach a trolejbusoch

Vyhotovujeme tiež

grafické práce, logotypy, vizitky, tlač všetkého druhu

laminovanie tlačív, preukazov, tabuliek, cenníkov, prospektov
a rôznych písomností, čím predĺžite ich životnosť
a chránite ich pred poškodením i znečistením

Orlia 9, Košice t.f. 622 42 32 – fax 763 041

ci cassoviainvest
akciová spoločnosť Košice

VÁŠ FINANČNÝ PARTNER!

Cassoviainvest, a.s.

Festivalové námestie č.1, 042 84 Košice
Tel.: ++42 95/6801 100, 106, 119, Fax : ++42 95/ 559 12

SOFTIP - East

• ekonomický software •
počítače • počítačové siete

Prešov, Plzenská 9, tel./fax: 091 / 725 095, 722 497, 725 566
Košice, Ostrovského 1, tel./fax: 095 / 644 16 29, 644 16 30

CHEMES

š.p. HUMENNÉ

Chemlonská 1
066 33 Humenné

tel.: 0933/637 41-7
fax: 0933/624 25

ĽUDOVÁ BANKA VOLKSBANK

Ľudová banka Bratislava a.s.

pobočka Košice, Kováčska ul. č. 63

Tel: 62 225 87, 62 225 89, Fax: 62 225 08

Naša banka je prvá banka na Slovensku s väčšinovou účasťou zahraničného kapitálu – 93% kapitálu vlastní **Österreichische Volksbanken AG, Viedeň.**

Orientuje sa na poskytovanie komplexných služieb pre obyvateľstvo, súkromných podnikateľov, ako aj pre veľké firmy a spoločné podniky.

Poskytneme Vám za výhodných podmienok nasledujúce služby:

- bežné účty
- vkladné knižky
- termínované vklady
- devízové účty
- devízové vkladné knižky bežné i s výpovednou lehotou
- uzatváranie zmlúv o stavebnom sporení
- 24 h. spojenie modermom klient - banka
- podávanie prevodných príkazov faxom
- telefonické informácie o stave na účte
- rýchly tuzemský a zahraničný platobný styk a celý rad ďalších bankových služieb

Tešíme sa na Vašu návštevu!
Ľudová banka. Dôvera zaväzuje.

TAURIS®

TAURIS ALFA s.r.o.

Potravinárska 6, P.O.Box 18
979 01 Rimavská Sobota

ALFA

Tel.: +42/866/21571, 26842

Fax: +42/866/21571, 26842

a jeho spoločnosť

mäsokombinát:

MK

TAURIS MK s.r.o.

Potravinárska 6, P.O.Box 174
979 01 Rimavská Sobota

špeciálna mäsová výroba:

NITRIA

TAURIS NITRIA s.r.o.

951 15 Mojmírovce

maloobchodná činnosť:

Siesta

TAURIS Siesta s.r.o.

Potravinárska 1503, P.O.Box 191
979 01 Rimavská Sobota

export - import:

TRADING

TAURIS TRADING s.r.o.

ul. Bélu Bartóka 16
979 01 Rimavská Sobota

finančná a leasingová spoločnosť:

Acrison

Acrison s.r.o.

Pribinova 25
810 11 Bratislava

poľnohospodárska výroba:

AGROTAURIS

AGROTAURIS s.r.o.

Potravinárska 1503
979 01 Rimavská Sobota

**Komenského 6
040 01 KOŠICE**

HUDOBNINY

PREDAJŇA NOTOVÉHO MATERIÁLU PRE RÔZNE HUDOBNÉ NÁSTROJE,
SPEVNÍKY, PRÍRUČKY, KNIHY O HUDBE, MC A CD ...

☎ 095/622 97 14 ☎, ☎ & fax 095/622 71 65

Otváracie hodiny: pondelok až piatok: 10.00 – 12.00, 13.00 – 18.00

DOBIERKOVÁ SLUŽBA PRE ZÁKAZNÍKOV MIMO KOŠÍC

OPRAVA ORGANOV

František VITĚZ

Košice, Bukureštská 6
tel.: 095/626 37 16

PIANOSERVIS

JURČIŠIN

OPRAVY A LADENIE KLA VÍROV

Sídl. SNP 15/B bl. Nevädza • 054 01 Levoča – SR
tel. 0966/38 67, 0966/84 58 – v sobotu

Adventure International Travel

Cestujete do USA, Kanady, či kamkoľvek do sveta?
Sme tu na to, aby sme Vám poslúžili, vybavili, poradili.

Sme tu práve pre Vás!

Naša cestovná kancelária zariadi všetko tak,
aby ste odcestovali za najvýhodnejších podmienok.

CESTUJTE V POHODE!

Hlavná 90, 040 01 Košice
Telefón: 095/623 12 21-3
Fax: 095/623 19 24

Grösslingova 8, 811 09 Bratislava
Telefón: 07/363 411, 363 382
Fax: 07/323 849

UPRAKO a.s.

vstupný areál VSŽ, a.s., Košice
044 54 Košice-Šaca

**NÁKUP
A SPRACOVANIE
KOVOVÉHO
ODPADU
A FAREBNÝCH
KOVOV**

Office: SNP 61, 040 11 Košice

tel.: 095/644 20 23, 644 20 20 • fax: 095/644 20 26

ING. TABÁK Juraj

súkromná stavebná firma

- Ponúka:**
- výstavbu rodinných domov na kľúč
 - rekonštrukcie objektov
 - povrchové úpravy
 - inžiniersku činnosť

KONTAKT: 095/716 393

Montáže

Generálne opravy

Technologických zariadení

REPÁK JOZEF

Grešákova 12, 040 01 KOŠICE, tel.: 622 70 69

INŽINIERSKE STAVBY
AKCIOVÁ SPOLOČNOSŤ KOŠICE

*ponúkajú dodávky stavebných objektov a stavebných prác
v odboroch inžinierskeho, priemyselného
a vodohospodárskeho staviteľstva*

REALIZUJÚ:

- ☑ výstavbu ciest, diaľnic, letísk, koľajových tratí
- ☑ výstavbu mostov, mimoúrovňových križovatiek
- ☑ výstavbu plynovodov, vodovodov, kanalizácií
- ☑ výstavbu čistiarní odpadových vôd, vodojemov
- ☑ vodohospodársku výstavbu

Kontakt:

Inžinierske stavby, a.s., Košice
Správa spoločnosti – marketing
Priemyselná 7
042 45 KOŠICE

Tel.: +42/95/394 55
348 11-15
Fax: +42/95/378 31
301 47

STAROŽITNOSTI ANTIQUITÄTEN

ING. VOJTECH SZEKERES

KRMAŇOVA 6
KOŠICE
TEL: 622 48 62, 622 48 43
AUTOTEL.: 095018804

 HOTEL **
CORAL

Kasárenské nám. 5
Košice (za OD K-Mart)
tel.: 095 / 62 260 95
62 268 19
fax: 095 / 62 211 56

- príjemné a tiché prostredie v srdci mesta
- zabezpečovanie programov
 - café bar
 - služby
- podnikateľom ponúkame rokovaciu miestnosť + telefón a fax
- výhodné ceny

TEŠÍME SA NA VAŠU NÁVŠTEVU!

TOKAJ, š. p.
Hlavná 21
076 33 Slovenské Nové Mesto
SLOVENSKO

telefón: +42 948 938 182 - 4
telefax: +42 948 938 181

VINUM REGUM - REX VINORUM
VÍNO KRÁLOV - KRÁL VÍN

JUSTINA

Anton Stolár
Národná trieda 72
040 01 Košice

ZABEZPEČUJE

GASTROSLUŽBY
V DOME UMENIA

hotel ***

**ÚČELNOSŤ
OCHOTA
RACIONÁLNOSŤ**

Hlavná 1, 040 01 Košice
tel. 095/622 73 78 - 80
fax 095/622 84 13

Záhradnícke služby,
Okrasné škôlky,
Ďačovníctvo

PETER DEDÍK

Baračka 3
914 51 Trenčianske Teplice
tel.: 083155/22 36

sabina

R.C.C. spol. s r.o. SABINA, Hollého 28, 083 12 Sabinov
Tel: 0934/2060, 3240 • Fax: 0934/2947, 61 170 • Telex: 76 295

Výrobkom **Prírodná jablková šťava**
a **MARI - Ríbezľovo-mangový nápoj** boli
udelené Certifikáty ochrannej značky kvality
a Zlatej medaily SLOVAK GOLD.

NEPREDAJNÉ

Zodpovedný redaktor: Mgr. Július KLEIN • Zostavila: Hana BONKOVÁ
Odborné texty: Štefan ČURILLA (LA), Emília DZEMJANOVÁ (E.D.), Ivan SOKOL
Sadzba a grafická úprava: JeS Košice • Tlač: Grafika s.r.o. Košice

1124039434

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE
Dom umenia, Moyzesova 66
041 23 Košice, Slovakia

Sekretariát ++42/95/62 245 09 tel./fax
Dramaturgia ++42/95/62 245 14 tel.
Pokladňa ++42/95/62 207 63 tel.